

Statsforvaltaren i Vestland

Kystverket
Postboks 1502
6025 Ålesund

Vår dato:

09.10.2025

Vår ref:

2022/6077

Deres dato:

28.05.2025

Deres ref:

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ingrid Leirvik Olsen, 55 57 20 59

Magne Nesse, 55 57 23 35

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø for fremføring av vannledninger i Stad og Vanylven kommuner for Kystverket

Statsforvaltaren i Vestland og Statsforvaltaren i Møre og Romsdal gir Kystverket tillatelse til anleggsarbeider i sjø i hhv. Stad og Vanylven kommune. Tiltaket omfatter etablering av åtte landfall, med mudring ned til kote -3,8 m. Formålet med tiltaket er utlegging av vannledninger i sjø i Moldefjorden, Stad kommune og Kjødpollen, Stad/Vanylven kommuner. De nye vannledningene skal fungere som vannforsyning til tunellarbeid ved bygging av Stad skipstunnel, og senere benyttes mellom kommunene som reservevannforsyning.

Forventet varighet på tiltakene er estimert til ca. 8 mnd.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Vilkår for tillatelsen er gitt i vedlegg som følger tillatelsen.

Vi viser til søknad fra Cowi på vegne av Kystverket mottatt 28. mai 2025, Cowis kommentar til mottatte uttaler datert 5. august 2025 samt andre opplysninger som kom fram under behandling av søknaden.

Kystverket har søkt om tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø med tiltak i to fylker. Statsforvaltaren i Vestland har utført saksbehandlingen basert på uttaler fra Statsforvalter i Møre og Romsdal. Det oversendes ett dokument. Tillatelsens vilkår (vedlagt) er godkjent av begge Statsforvalterne. Statsforvaltaren i Møre og Romsdal vil være myndighet for tiltakene som ligger i Vanylven kommune mens Statsforvaltaren i Vestland vil være myndighet for tiltakene som ligger i Stad kommune. I det følgende skrives "Statsforvaltaren" når det omfatter begge embetene.

E-postadresse:
sfvlpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse:
Njøsavegen 2, Leikanger
Solheimsgaten 13, 5058 Bergen
Fjellvegen 11, Førde

Telefon: 57 64 30 00
www.statsforvalteren.no/vl
Org.nr. 974 760 665

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven § 11

Statsforvaltaren gir Kystverket tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø for å etablere nye vannledninger i sjø i Stad og Vanylven kommuner. Tillatelsen er hjemlet i forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Statsforvaltaren har ved avgjørelsen om tillatelsen som skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre. Tillatelsens vilkår er vedlagt dette brevet.

Statsforvaltaren har regulert de forholdene som er vurdert til å ha de mest alvorlige miljømessige konsekvensene.

I tillegg til de kravene som følger tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten, viser vi til hjemmeside til Miljødirektoratet www.miljodirektoratet.no.

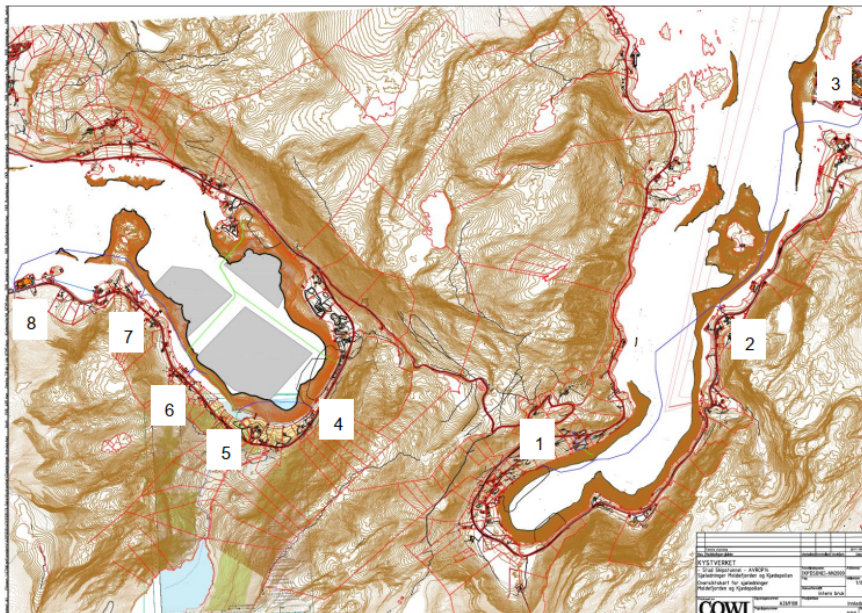
Vedtak om gebyr

Statsforvaltaren i Vestland tar gebyr for arbeid med tillatelsen og kontroll etter forurensningsloven, basert på ressursbruken i saken, jf. forurensningsforskriften §§ 39-3 og 39-4.

På bakgrunn av Statsforvaltarens ressursbruk i saken vedtar vi gebyr etter sats 5 på 91 400. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se kapittel 39 i forurensningsforskriften for mer informasjon om saksbehandlingsgebyret.

Om tiltaket

Kystverket skal føre vann frem til Stad skipstunnel. Vann skal hentes fra Stad og Vanylven kommune. Utlekking av vannledninger krever åtte landfall (graving evt. sprenging i strandsone), seks landfall i Stad og to landfall i Vanylven (Figur 1; Tabell 1).

Figur 1: Oversikt over planlagte rørtraseer (blå strek) - landfall oppgitt med nummer, jf. tabell 1 nedenfor.

	Landtak	Grøftelengde sjø (m)	Beregnet mudringsareal (m ²)	Beregnet mudringsvolum (m ³)
1	Kjødepollen	10	20	19
2	Skorgen	30	98	91,5
3	Åheim	554	1247	1053
4	Seljevegen/Eidsstranda	21	62	56
5	Berstad	92	488	460
6	Øyra	24	84	79
7	Hatleneset	15	53	50
8	Pelagia	25	83	79

Tabell 1: Oversikt over landfall med oppgitt grøftelengde i sjø, beregnet mudringsareal og mudringsvolum, estimert basert på tilgjengelig kartdata. Landfall 2 og 3 er i Vanylven, de seks andre er i Stad.

Anleggsarbeidene

Vannledningene starter i eksisterende vannkum hvorfra det graves grøft på land og videre ut i sjø ned til kote -3,8. Dette forutsetter at grunnen består av løsmasser egnet for denne typen utlegging. Det kan bli nødvendig med sprengning i grøftene, og søknaden omfatter derfor også dette. Fra kote -3,8 og utover vil rørene legges forsiktig på sjøbunnen uten nedspyling eller graving.

Vannledningene i Stad og Vanylven kommune vil ha dimensjoner fra Ø110 til Ø225 PE100. Ledningene påsettes avrundede belastningslodd uten skarpe kanter eller utstikkende bolter, for å unngå feste av fiskeredskaper i størst mulig grad. Ved landfall 3 Åheim og landfall 1 Kjødepollen

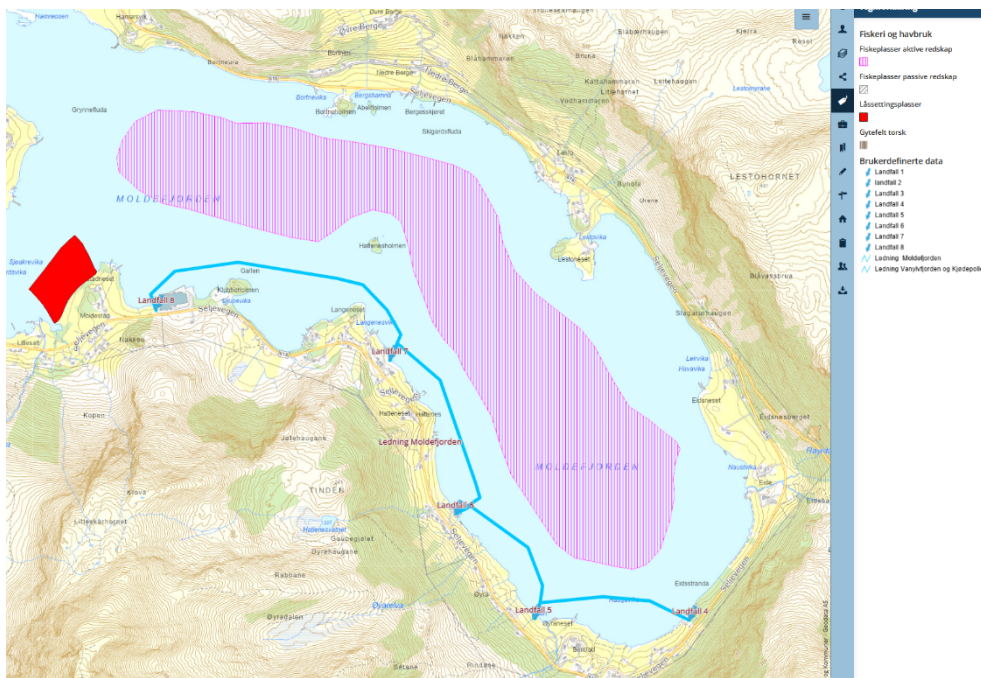
benyttes rør med belastningskappe, uten belastningslodder. Dette benyttes for å minimere grøfter for ledningen samt sikre røret mot ras i løsmasser utenfor marbakken.

Mudring skal gjennomføres fra flytende fartøy ved samtlige av de åtte landfallene. Massene legges tilbake i grøft og ved siden av, mens toppmasser legges tilbake på topp. Det vil ikke være behov for uttransport av masser. Beregnet mudringsareal er basert på gjennomsnittlig bredde av grøften ved hvert enkelt landfall, jf. tabell 1.

Registrerte fiskeriinteresser

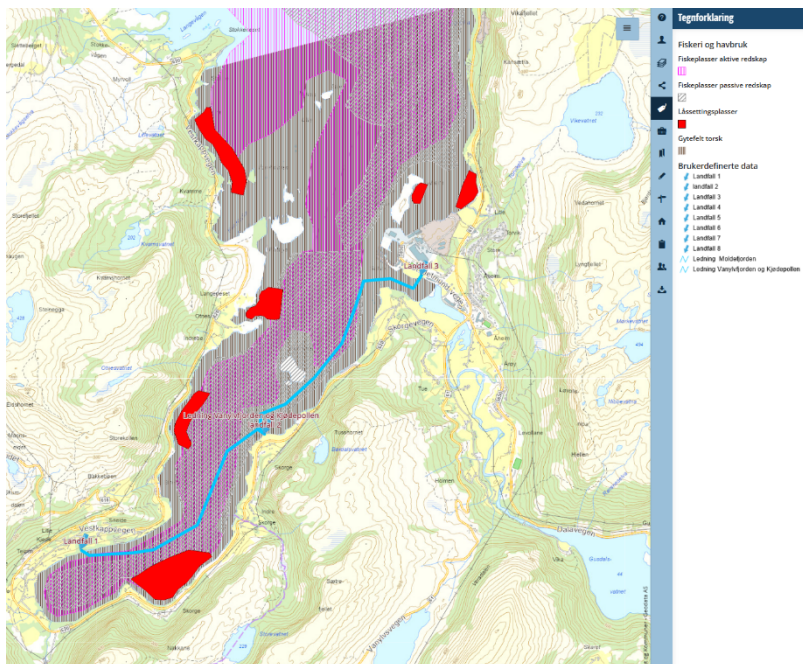
Moldefjorden og Kjøddepollen er fjorder med flere terskler og bassenger, der de dypeste delene av bassengene har naturlig lavt oksygeninnhold i bunnvannet. Det er ikke registrert naturvernområder i noen av fjordene.

I Moldefjorden er det registrert et areal med bruk av snurpenot/ringnot etter sild og sei og en 1. prioritets låssettingsplass (Moldestad) (figur 2).

Figur 2 Registrerte fiskeriinteresser i Moldefjorden, rødlig skravur er fiskeplass aktive redskaper bruk av snurpenot/ringnot etter sild og sei, blå strek er omtrentlig trase vannledning og landfallene 4 til 8.

I de innerste 4,6 km av Kjøddepollen ligger Kjøddepollen gytefelt for torsk (gytetid februar – april) og det samme arealet er registrert som oppvekst/beiteareal for hestmakrell, det er registrert to 1. prioritets låssettingsplasser (Lyngneset og Gorgevik) innerst pollen, samt at hele pollen, Syltefjorden og Vanylvenfjorden er registrert med bruk av snurpenot/ringnot etter sild, makrell, hestmakrell og sei. (figur 3)

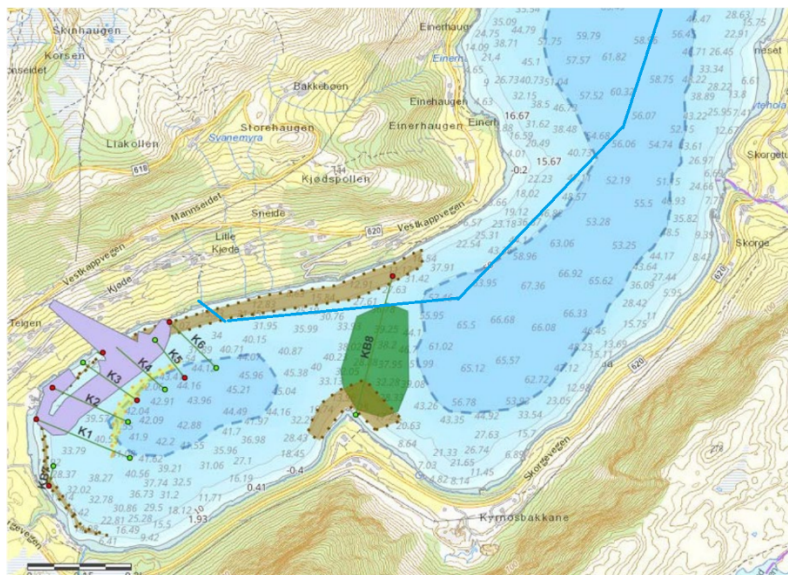

Figur 3 Registrerte fiskeriinteresser i Kjødepollen. Lokalt viktig gytefelt kysttorsk (C- verdi), fiskeplass aktive redskaper, innerst er det oppvekstområde for hestmakrell, røde felt er låsettingsplasser der de to innerste (Lyngneset og Gorgevik) er gitt 1. prioritet, blå strek er omtrentlig trase vannledning og landfallene 1 til 3

Registrerte marine naturtyper

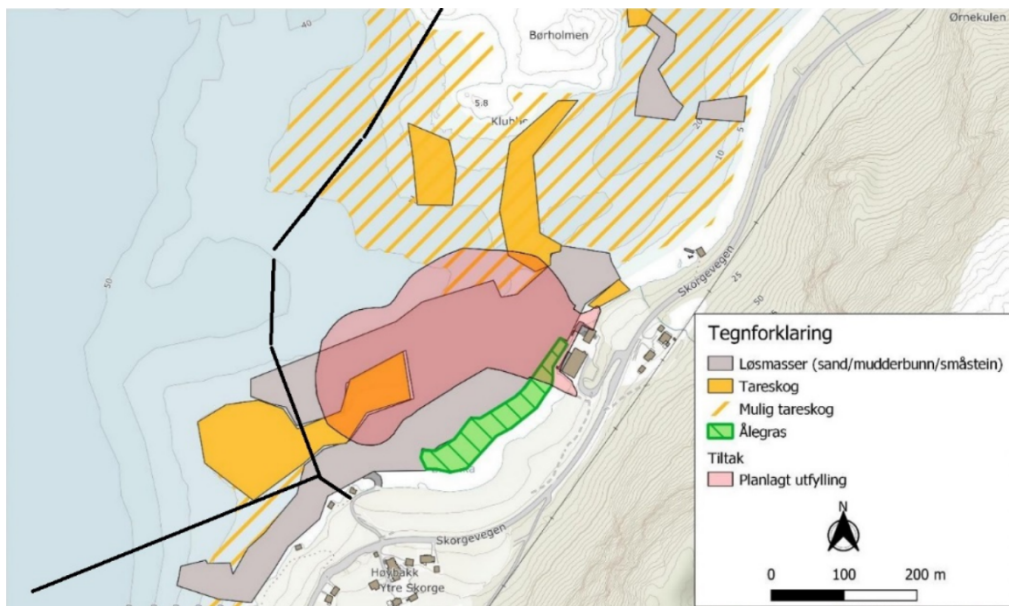
I Moldefjorden er det registrert ålegras utenfor Øyraneset ca. 100 meter utenfor landfall 5 Berstad og sukkertare¹ i traseen inn mot landfall 6 Øyra.

I Kjødepollen er det registreringer av marine naturtyper ved landfall 1 (figur 4) og ved landfall 2 (figur 5)

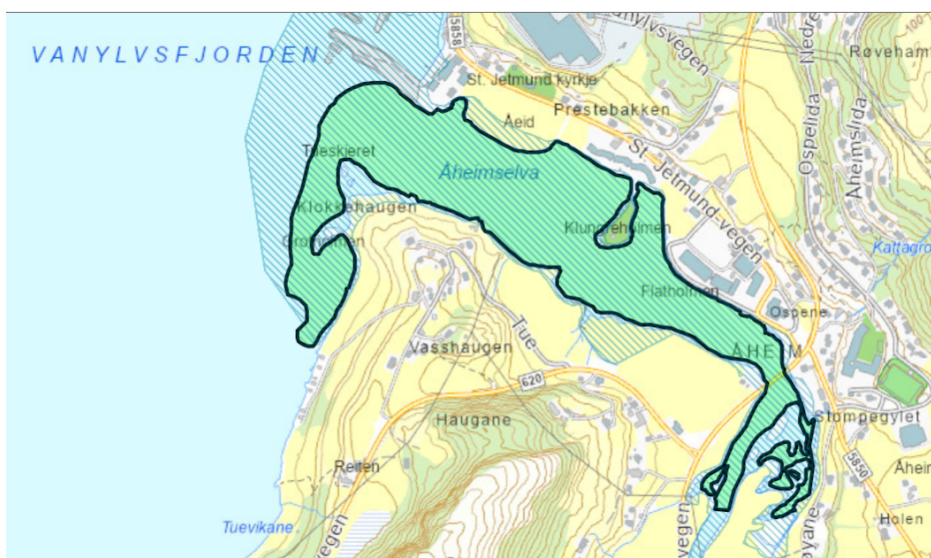
Figur 4 Landfall 1 Kjødepollen. Lilla areal viser entringsområdet skipstunnelen. Blått areal med stripet omriss viser dypvannsområde med oksygenfattig bunnvann. Brun skravur ved land viser observert sukkertare. Gul prikket område: observert sjøfjær. Grønt område: registrert israndavsetning. Blå strek omtrentlig trase vannledning.

¹ Eidstranda lokalt viktig, større tangskogforekomster

Figur 5 Landfall 2 Skorgen. Omtrentlig trase for sjøledning er tegnet inn i svart

Anleggsarbeidene ved Åsheim skal utføres i to viktige marine naturtyper "Åheim pollen²" og "Saltvik-Åheimselva bløtbunnsområde³", samt i gytefelt for kysttorsk og nær arealer for bruk aktive og passive fiskeredskaper.

Figur 6 Marine naturtyper registrert i Naturbase, pollen er markert med blå streker, bløtbunnsområdet med grønn farge

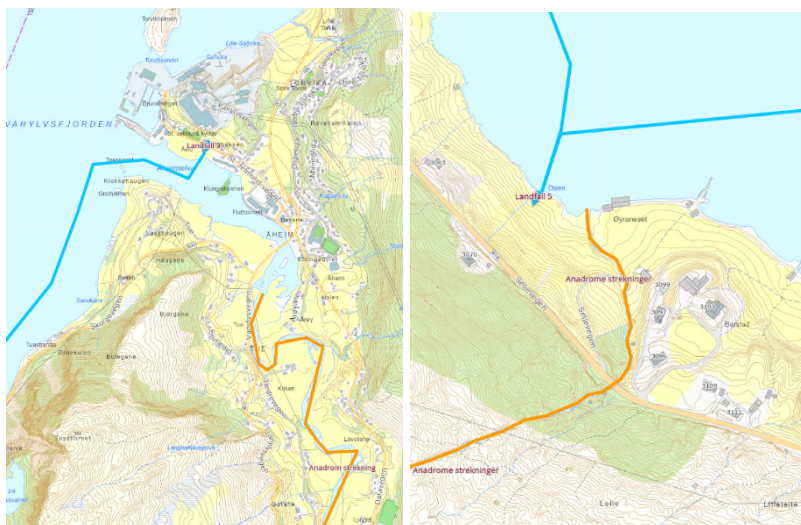
Anadrom fisk

Det er anadrome vassdrag nær landfall 2 og 3 (figur 7). Anleggsarbeidene ved nr.3 Åheim utføres nær Åheimselva som har en av Møre og Romsdals største laksebestander og elva har en

² Naturbase ID BM00128304 "Lokaliteten har stor arts- og samfunnsdiversitet, både med tanke på bakre fukteng typer og volltyper (desse samfunna har berre små areal), men også på grunn av eit svært rikt fugleliv (både hekkande, rastande og overvintrande artar)"

³ Naturbase ID BM00118880 " Gruntvannsområde der elv (Åheimselva) renner ut. Grov sand og grus. Brakkvannspoll. Området er 219 000 m² stort."

livskraftig bestand av elvemusling. Bestandstilstand laks i Åheimselva er i Lakseregisteret⁴ (LR) angitt som "svært god". Anleggsarbeidene ved nr. 5 Berstad utføres nært Storelva som i flg. LR trolig har ål og sjørørret, der sjørørret er angitt med "moderat bestandstilstand". Laks er ikke registrert.

Figur 7 Blå strek: vannledningstrase/landfall. Oransje strek: anadrom strekning. Til venstre Åheimselva i Vanylven (landfall 3). Til høyre Storeelva (Berstad) i Stad (landfall 5). Vannledningstrase er ca. angivelse.

Foreslåtte avbøtende tiltak

Cowi har utført en risikovurdering for anleggsarbeidene ved de ulike landfallene basert på tilgjengelig informasjon om kjente marine naturverdier, fiskeriinteresser mm og foreslått avbøtende tiltak for å redusere fare for forurensning og negativ påvirkning til et akseptabelt nivå.

De viktigste avbøtende tiltakene i søknaden er:

- For å beskytte gyttende kysttorsk, skal eventuell sprengning unngås i gyteperioden (februar-april). For å beskytte ålegras og tareskog, skal rørtraseer legges utenom. Dersom traseen må legges tett på engen, skal siltgardin vurderes dersom det er hensiktsmessig.
- Oljelenser skal være tilgjengelig under mudringsarbeidet for å hindre spredning av eventuell oljefilm fra fartøy eller maskiner
- Ved landfall 5 (Berstad), hvor det finnes ålegras, skal rørene legges dypere for å unngå spyling av ferskvann med høyt trykk direkte inn i ålegrasenga. Tilsvarende tiltak skal gjelde for tareskogområder så langt det lar seg gjøre.
- Ved Åheimselva skal tiltaket begrenses mest mulig. Dersom elvemuslinger er funnet, anbefales det at rørene legges oppå bunnen og ikke graves ned utenfor det tørre området ved lavvann, for å hindre unødvendig belastning

Miljøoppfølgingsplan (MOP) skal utarbeides for å sikre at arbeidet foregår som beskrevet og i henhold til vilkårene, inkludert ansvarsforhold, grenseverdier, strakstiltak, beredskapsplan og dokumentasjon.

Forventet varighet på tiltakene i Moldefjorden og Kjødepollen er estimert til ca. 8 mnd. Det er ikke avklart tidspunkt for anleggsperioden.

⁴ Lakseregisteret er Miljødirektoratet sin kunnskapsbase i forvaltningen av laks, sjørørret og sjørøye.

Saksgang/ høringsuttalelser

Statsforvaltaren i Vestland sendte søknaden til Bergens Sjøfartsmuseum, Fiskeridirektoratet, Stad kommune, Vanylven kommune, Sør-Norges Fiskarlag, Statsforvaltaren i Møre og Romsdal og Mattilsynet 4. juni 2025 med høringsfrist 1. juli 2025. Søknaden ble også annonsert på hjemmesiden til Statsforvaltaren i Vestland.

Vi mottok uttale fra Statsforvaltaren i Møre og Romsdal, Mattilsynet, Stad kommune og Fiskeridirektoratet. Cowi har på vegne av Kystverket kommentert uttalene 5. august 2025. Kommentarene er skrevet med blå skrift under hver uttale.

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal (27. juni 2025)

Gjengivelse av forvalterens uttale:

"Tiltakene ved Skorgen og Åheim er forholdsvis små i omfang, men skal utføres i områder med nærhet til en del viktige naturverdier, som beskrevet i COWI sin rapport. Statsforvaltaren i Møre og Romsdal ser det som negativt dersom tiltakene medfører skade på naturverdier, forstyrrelser av gyting, uakseptabel spredning av miljøgifter, marin forsøpling eller lignende. Vi ønsker at det stilles krav i tillatelsen for å ivareta hensynet til naturverdiene samt gyting der det vurderes nødvendig.

Det er registrert poll-område i området ved Åheimselvas utløp. Åheimselva fører laks og sjøørret. Åheimselva er for tiden et av vassdragene i Møre og Romsdal med flest laks. Vassdraget har også sjøaure, ål og en livskraftig bestand av elvemusling.

Vi ønsker at det stilles krav om at rørene som skal legges ved Åheim-lokaliteten graves ned slik at de ikke blir synlige. Dette har vi nylig stilt som krav i en annen sak i samme område der det ble lagt ned en strømkabel.

Tiltak om kan forringe produksjonsforholdene for fisk og ferskvannsorganismer, og ikke er konsesjonspliktige etter vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven, trenger tillatelse etter *Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag*. Statsforvaltaren er myndighet på strekninger som fører anadrom laksefisk. Vi har vurdert at ledningene ved Åheim-lokaliteten ikke trenger tillatelse etter forskriften om det blir satt vilkår i tillatelsen etter forurensningsloven/-forskriften om at kabelen blir gravd ned i pollområdet, og at mudringen ikke blir utført i perioden for smoltutvandring (15. april – 15. juni). Det er en fordel om tiltaket i Åheim blir gjennomført i perioden desember-mars når det er lite aktivitet av fisk og fugl i området.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) må få saken til uttalelse.

Når det gjelder behandling etter plan- og bygningsloven, legger vi til grunn at sakene kommer inn til oss som plansaker via Vanylven kommune."

Prosjektets svar til Statsforvaltarens uttale:

Statsforvalteren i Møre og Romsdal omtaler lokalitetene i Vanylven kommune: nr.2 Skorgen og Nr.3 Åheim		
	Kommentar i høringsuttalelse	Svar fra COWI
1.1	Statsforvalteren i Møre og Romsdal ser det som negativt dersom tiltakene medfører skade på naturverdier, forstyrrelser av gyting, uakseptabel spredning av miljøgifter, marin forurensning eller lignende. Vi ønsker at det stilles krav i tillatelsen for å ivareta hensynet til naturverdiene samt gyting der det vurderes nødvendig.	COWI er enig i at det skal stilles krav som ivaretar naturverdiene. Forslag til hensyn listes opp i kap. 6 i mudringssøknad (1).
1.2	Vassdraget har også sjøaure, ål og en livskraftig bestand av elvemusling.	COWI takker for informasjon om elvemusling. Dette er ikke opplyst i Fylkesatlas og var derfor ikke kjent informasjon for oss. Dersom muslinger er funnet nedenfor tiltaksområdet, anbefaler COWI at tiltaket begrenses mest mulig i Åheimselva. I så tilfelle bør rørene bør legges oppå bunnen og ikke graves ned.
1.3	Vi ønsker at det stilles krav om at rørene som skal legges ved Åheim-lokaliteten graves ned slik at de ikke blir synlige.	Rørene graves ned der de kan bli synlige som følge av fjære. Dypere enn dette er det ønskelig å legge de oppå bunnen. COWI anser det som mer inngripende å grave rørene ned over et lengre strekke.
1.4	Vi har vurdert at ledningene ved Åheim-lokaliteten ikke trenger tillatelse etter Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag om det blir satt vilkår i tillatelsen etter forurensningsloven/-forskriften om at kabelen blir gravd ned i pollområdet (fortsetter under)	Røret er planlagt gravd ned i det området som blir helt tørt ved lavvann og ned til dypålen i elva. Videre kan ledningen legges oppå bunn eller den kan graves ned til topp rør ligger jevnt med elvebunn (røret er 25 cm i diameter). COWI anbefales at det legges på bunn for å hindre unødvendig belastning.
1.5	(fortsettelse fra over) og at mudringen ikke blir utført i perioden for smoltutvandring (15. april – 15. juni.)	Prosjektet legger inn bestemmelser om at mudring ikke skal utføres i perioden for smoltutvandring (15.april-15. juni).
1.6	Det er en fordel om tiltaket i Åheim blir gjennomført i perioden desember-mars når det er lite aktivitet av fisk og fugl i området.	Graving og gjenfylling av grøfter ved Åheim skal ikke utføres i periode for smoltutvandring i tidsrommet 1. april - 15. juni. Sprengningsarbeider i grøftene ved Åheim, Skorge, Kjødepollen skal ikke gjennomføres i tidsrommet 1. februar - 15. juni.
1.7	Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) må få saken til uttalelse.	Kommer som høring når rammesøknaden blir sendt inn
1.8	Når det gjelder behandling etter plan- og bygningsloven, legger vi til grunn at sakene kommer inn til oss som plansaker via Vanylven kommune.	Dette ivaretas iht lovverket.

Fiskeridirektoratet (1. juli 2025) Gjengivelse av direktoratets vurdering:

"Ressursområder for fiskeri"

Fiskeridirektoratets registreringer av gyteområder er områder hvor fiskere har rapportert å få fisk med rennende rogn. I Vanylvsfjorden er det registrert gyteområde for kysttorsk (februar-april). Havforskningsinstituttets registreringer av gytefelt for kysttorsk omfatter områder det er sannsynlig at eggene er gytt i, samt der eggene oppholder seg etter gyting. I Vanylvsfjorden har de

registrert gytefelt for kysttorsk, og vurdert det til å være lokalt viktig med stor tilbakeholdelse av egg. Kysttorsken er særlig sårbar i gytetiden og i tidlige livsfaser, tiltak som medfører spredning av undervannsstøy eller finpartikler i vannmassene kan derfor påvirke kysttorskens gytesuksess negativt.

I Kjødspollen er det registrert et oppvekst- og beiteområde for hestmakrell.

I området er det registrert flere marine naturtyper: ålegrassamfunn, større tareskogforekomster og bløtbunn i strandsonen. Dette er viktige naturtyper for fiskeriene, da de fungerer som gjemme- og beitested for fisk. Naturtypene ligger i de grunnere sjøområdene. De større tareskogforekomstene som ligger ved landfall 1 og 4, er vurdert til «lokal verdi». Bløtbunnsområdet ved landfall 3 er verdivurdert til «viktig». Ålegrassamfunnet ved landfall 5 er verdivurdert til «lokal viktig». Mudring er blant de tiltakene som utgjør den største truslene/sårbarheten for ålegrasseng. I søknaden er det opplyst at vannledningen ved landfall 5 vil bli lagt utenom det registrerte ålegrassamfunnet.

Fiskeriaktivitet i området

Det er registrert en fiskeplass med aktive redskap (snurpenot) for fiske etter sild og sei (hele året, i Moldefjorden. Sporingsdata kombinert med fangstdata viser at det også blir fisket en del etter breiflabb i dette området. Her er og registrert en låssettingsplass (Moldestad) for sei, sild (hele året) og makrell (juli til oktober). Låssettingsplassen er vurdert til første prioritet. Langs hele strandlinjen i Moldefjorden, fra Øygardsvika/Sjøakrevika til Lestovika, har fiskere innrapportert låssettinger av norsk vårgytende sild (hovedsakelig i august til november) og makrell (august) til Sildesalgslaget.

I innerste del av Vanylvsfjorden er det registrert fiskeplass med aktive redskap (snurpenot) etter sild (september til desember), makrell (mai til desember), brisling (mai til november), hestmakrell (mai til desember), sei (juni til desember). Det er og registrert fiskeplass med passive redskap (settegarn) etter torsk (januar til april), hyse (januar til desember) og lyr (november til juli). Sporingsdata kombinert med fangstdata viser at det i dette området hovedsakelig blir fisket etter makrell (august). Det er også spor etter fiskeriaktivitet med snurrevad etter sei, og etter linefiske og garnfiske. I indre deler av Vanylvsfjorden er det registrert tre låssettingsplasser, for sei, sild (hele året) og makrell (juli til oktober). Låssettingsplassene Gorgevik og Lyngsneset, er vurdert til første prioritet, Otnes-Langenes til andre prioritet. I hele området, også utenom de registrerte låssettingsplassene har fiskere innrapportert låssettinger av norsk vårgytende sild (mai til september) og makrell (mai til september) til Sildesalgslaget.

Fisket i området kan være mer omfattende, da mindre fartøy ikke har samme krav om sporing som større fiskefartøy. Vi har ikke tilgang til data som kan vise om det blir låssatt sei i området. Låssetting kan derfor være mer omfattende enn det som kommer frem av innrapporteringene fra fiskerne til Sildesalgslaget.

Våre vurderinger

For å ivareta fiskeriinteressene er det viktig å beskytte ressursområder og områder brukt til fiske mot negativ påvirkning. Både mudring og eventuell undervannsprenging er tiltak som kan gi virkninger for fiskeriinteressene, også langt utenfor selve traseen for vannledningen.

Ressursområder for fiskeri

I dette området har Havforskningsinstituttet (HI) i forbindelse med forurensningssak for bygging av Stad skipstunnel, vurdert det viktigste avbøtende tiltaket for å minimere påvirkningen på den lokale gytetorsken, til å være: «eliminering av stressfaktorer i gytesesongen februar-april og de

påfølgende egg- og larvestadiene frem til midten av juni». I denne perioden har de heller ikke anbefalt bruk av boblegardin, av samme hensyn.

Det er mulig å ta hensyn til kysttorsken ved å gjennomføre anleggsarbeidet utenom den tiden kysttorsken gyter, og de tidlige livsfasene til kysttorsken. Siden HI tidligere har gjennomført en konkret vurdering av gyteperioden i dette området, vil vi ved landfall 1, 2 og 3 fraråde sprengningsarbeid og arbeid som fører til vesentlig spredning av partikler, i tidsrommet 1. februar til 15. juni.

Fiskeriaktivitet i området

Registreringene viser at både Moldefjorden og Vanylvsfjorden er aktuell for fiske hele året. Spor etter fiske viser høyest konsentrasjon av fiskeriaktivitet sommer og høst. Det er mulig å unngå konflikt med fiskeriinteressene knyttet til låssetting, ved å legge anleggsarbeidet til perioder der det ikke er fisk i lås. Norges Sildesalgslag har opplysninger om det står fisk i lås i influensområdet, med unntak av eventuelt låssatt sei. Vi tilrår at anleggsarbeidet blir tilpasset fiskeriaktiviteten i dialog med lokale fiskarlag som kjenner fisket i området godt og Norges Sildesalgslag. Dersom anleggsarbeidet ikke blir tilpasset fiskeriaktiviteten og det er fare for at de midlertidige effektene av tiltaket kan påvirke fisk i lås, ber vi om at Mattilsynet blir hørt i forhold til disse problemstillingene.

Konklusjon

Fiskeridirektoratet vurderer tiltaket til å kunne gi vesentlig negativ påvirkning på fiskeriinteressene.

- Av hensyn til kysttorskens gytesuksess vil vi fraråde undervannsprengning og spredning av finpartikler i vannmassene ved landfall 1, 2 og 3 i gytetiden og i tidlige livsfaser, fra 1. februar til 15. juni.
- Vi ber om at anleggsarbeidet blir gjennomført i dialog med lokale fiskere som kjenner fisket i området godt, for å unngå arealbrukskonflikt i denne fasen."

Prosjektets svar til Fiskeridirektoratets uttale:

Fiskeridirektoratet uttaler seg om fiskeri- og akvakulturinteresser i området, inkludert marint miljø og biologisk mangfold som er viktig for næringene.		
	Kommentar i høringsuttalelse	Svar fra COWI
2.1	Av hensyn til kysttorskens gytesuksess vil vi fraråde undervannspregning og spredning av finpartikler i vannmassene ved landfall 1, 2 og 3 i gytetiden og i tidlige livsfaser, fra 1. februar til 15. juni.	Grøfter skal opparbeides med graving og sprenging i tråd med krav i C2 teknisk mengdebeskrivelse, krav i miljøoppfølgingsplan og tillatelse fra Statsforvaltaren. Dette medfører bla.: 1) Graving og gjenfylling av grøfter ved Åheim skal ikke utføres i periode for smoltutvandling i tidsrommet 1. april - 15. juni. 2) Sprengningsarbeider i grøftene ved Åheim, Skorge, Kjødepollen skal ikke gjennomføres i tidsrommet 1. februar - 15. juni.
2.2	Vi ber om at anleggsarbeidet blir gjennomført i dialog med lokale fiskere som kjenner fisket i området godt, for å unngå arealbrukskonflikt i denne fasen.	Traseen er planlagt og entreprenøren har et koordineringsansvar under byggingen. Dette er dermed ivarettatt.

Mattilsynet (1. juli 2025)

Gjengivelse av tilsynets uttale:

"Konklusjon"

Fiskehelse- og fiskevelferd: Det er ingen oppdrettsanlegg i nærheten som krever spesielle hensyn.
Sjø- og ferskvannsledninger: Det må tas nødvendige hensyn for å unngå skader på eksisterende ledninger.

Leveringssikkerhet for drikkevann: Ifølge søknaden kan vannledningene senere brukes som reservevannforsyning. Det er positivt at det etableres vannledninger mellom Stad og Vanylven kommune.

Hensyn til fiskehelse og fiskevelferd

Mattilsynet sin tilsynsavdeling for akvakultur har vurdert saken og konkludert med at det ikke er noen akvakulturanlegg i nærheten av anleggsområdene som det må tas spesielle hensyn til.

Det er viktig at det gjøres tiltak for å beskytte villfisk, spesielt i gyteperiodene. Vi har inntrykk av at det er tatt hensyn til dette i søknaden.

For å unngå smitteoverføring, må det stilles krav til entreprenører og andre relevante virksomheter om vask og desinfeksjon av anleggsmaskiner og annet utstyr før det brukes i og nært vassdrag og fjorder.

I anleggsfasen kan det oppstå avrenning fra anleggsvann eller utslipp av kjemikalier og olje fra maskiner. Entreprenøren må da straks kunne iverksette nødvendige tiltak for å hindre skade på resipienten.

Drikkevannsforsyning og ledninger i sjø

Mattilsynet forvalter drikkevannsforskriften (forskrift om vannforsyning og drikkevann, FOR-2016-12-1868). I forbindelse med planarbeid er vårt ansvarsområde knyttet til å beskytte eksisterende og framtidige drikkevannskilder, samt å sikre at innbyggere og virksomheter får nok og trygt vann.

Mattilsynet er tilsynsmyndighet for Pelagia Selje AS. Virksomheten er avhengig av både rent sjøvann og drikkevann for å kunne drifte anlegget. Vi har registrert følgende opplysninger om inntaksledningene: «Sjøvannsanlegget har 6 vannledninger som forsyner en samlestock der sjøvann kan gå til produksjon m.m. Inntakspunktene har litt forskjellig plassering». Pelagia Selje får drikkevann fra en ledning i sjøen fra Selje vassverk (kommunalt vannverk).

Det er viktig at det etableres kontakt med kommunen og Pelagia Selje, for å få god oversikt over alle vannledningene som ligger i sjøen i Moldefjorden. Det må tas hensyn til de eksisterende ledningene i sjøen, slik at disse ikke blir skadet når nye vannledninger legges ut.

Leveringssikkerhet

Det er positivt for den fremtidige leveringssikkerheten at det legges vannledninger i sjøen, slik at kommunene gjensidig kan forsyne hverandre med drikkevann."

Prosjektets svar til Mattilsynets uttale:

Mattilsynet uttaler seg som statlig sektormyndighet for planter, helse og velferd hos fisk og dyr, samt mat og drikkevann.		
	Kommentar i høringsuttalelse	Svar fra COWI
3.1	Det er viktig at det etableres kontakt med kommunen og Pelagia Selje, for å få god oversikt over alle vannledningene som ligger i sjøen i Moldefjorden. Det må tas nødvendige hensyn for å unngå skader på eksisterende sjø- og ferskvannsledninger.	COWI har kartlagt bunnen og fått tilsendt ledningsnett. Konkurransedokumentene beskriver at ledningsnett skal hensyntas.
3.2	For å unngå smitteoverføring, må det stilles krav til entreprenører og andre relevante virksomheter om vask og desinfeksjon av anleggsmaskiner og annet utstyr før det brukes i og nært vassdrag og fjorder.	Det er stilt krav om rengjøring av anleggsmaskiner i anbudet.
3.3	I anleggsfasen kan det oppstå avrenning fra anleggsvann eller utslipp av kjemikalier og olje fra maskiner. Entreprenøren må da straks kunne iverksette nødvendige tiltak for å hindre skade på resipienten.	I MOP er tiltak beskrevet for å hindre og redusere effekt av eventuelle utslipp (3). Dette sikres også i anbudspapirene.

Stad kommune (1. juli 2025)

Gjengivelse av kommunens uttale:

"Ledning i sjø:

Kommunedelplan for sjøareal 2022-2032 (KDP sjø), føresegn 5.1 bokstav c, heimlar plassering av mellom anna VA-leidningar på sjøbotnen der arealet er avsett til «bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhøyrande strandsone».

Same føresegn heimlar også graving langs sjø og botn såframt dette vert utført skånsamt og terrenget vert tilbakeført til det opphavelige. Leidningar skal leggest mest mogleg samla, og

naturmangfaldet skal takast vare på. Det er i planføresegna sett eit spesifikt forbod mot sprenging som gjev varig terrengendring i strandsona, samt tiltak som er synlege over terreng.

Dersom tiltaket fordrar sprenging kor terrenget ikkje kan settast i stand etterpå til tidlegare utsjånad, må det søkjast om dispensasjon frå kommunedelpelen.

Sjøleidning på Berstad kjem delvis inn i sjøområde avsett til naturområde, jf. føresegn 5.5, og utlegging av sjøleidning krev difor dispensasjon frå KDP Sjø.

Landfall:

Planlagt landfall i Kjødepollen er omfatta av detaljreguleringsplan for Stad skipstunnel (2024). Infrastruktur som VA-leidningar med meir kan etablerast i bakken og sjø uavhengig av arealformål, jf. føresegn 2.6. Stad kommune vurderer at tiltaket er i samsvar med arealformålet, men gjer merksam på at leidningar medfører eit avstandskrav til nye byggverk.

Landfall ved Seljevegen/Eidsstranda fell også inn under detaljregulering for Stad skipstunnel, med same føresegn.

Landfall ved Berstad ligg i uregulert område, og arealet er avsett til framtidig fritids- og turistformål (BFT21) i KDP sjø, med krav om detaljregulering. Arealformålet er avsett i KDP sjø, og føresegn 5.1 c, opnar for framføring av VA-leidning på dette arealet, men tiltak elles krev detaljregulering, eventuelt dispensasjon frå plankrav og § 1-8.

Området er også omfatta av omsynssone for naturfare H310, samt omsynssone for friluftsliv H530.

Eventuell naturfare må vere avklara ved søknadstidspunkt, jf. pbl. § 28-1.

Landfall ved Øyra er uregulert, og avsett til LNF-område i kommuneplanen sin arealdel for Selje 2017- 2029 (KPA Selje). Tiltak her krev dispensasjon frå arealformål, samt pbl. § 1-8. Området ligg i omsynssone for naturfare H310 og omsynssone friluftsliv H530.

Leidning i sjø er omfatta av KDP sjø, føresegn 5.1 c.

Landfall Hatleneset har tilsvarande arealformål som Øyra, med unntak av at det ikkje er omsynssone for skred i bratt terreng H310.

Landfall Pelagia er omfatta av detaljregulering for Moldestad næringsområde, 2023, og tiltaket er plassert på næringsområde på land, samt delvis i ferdsléområde i sjø (FE). Stad kommune legg til grunn at etablering av VA inngår i arealføremåla, men gjer merksam på at det i ferdsléområde i sjø ikkje er tillate med tiltak som kan hindre sjøgåande trafikk. Sjøleidning utover område FE er omfatta av føresegn 5.1 c i KDP sjø.

Andre tilhøve:

Stad kommune gjer merksam på at fleire område som ikkje er detaljregulert og avklara med omsyn til geotekniske forhold, ligg under marin grense.

Rettleiar NVE 1/2019 kap. 2.8 slår fast at det alltid må gjerast grunnundersøking og geoteknisk detaljprosjektering for tiltak i strandsona, og rettleiaren gjeld som henvising til TEK17 § 7-3.

Tilsvarande er ein del av areala omfatta av omsynssone for skred i bratt terreng, og må avklarast opp mot pbl. § 28-1 og TEK17 § 7-3.

Tiltak i sjø krev elles løyve både etter plan- og bygningslova, og hamne- og farvasslova."

Prosjektets svar til Stad kommunes uttale:

Stad kommune uttaler seg med hensyn på gjeldende arealplaner for området og avklaring naturfare.		
	Kommentar i høringsuttalelse	Svar fra COWI
4.1	(...) graving langs sjø og botn såframt dette vert utført skånsamt og terrenget vert tilbakeført til det opphavslege.	Ivaretatt i konkurransedokumentene.
4.2	Leidningar skal leggst mest mogleg samla, og naturmangfaldet skal takast vare på.	Ivaretatt i konkurransedokumentene.
4.3	Det er i planføresegna sett eit spesifikt forbod mot sprenging som gjev varig terrengendring i strandsona, samt tiltak som er synlege over terreng.	Prosjektet innebærer minimalt med endringer.
4.4	Dersom tiltaket fordrar sprenging kor terrenget ikkje kan settast i stand etterpå til tidlegare utsjånad, må det søkjast om dispensasjon frå kommunedelplanen.	Terrenget settes tilbake i tidligere tilstand.
4.5	Sjøleidning på Berstad kjem delvis inn i sjøområde avsett til naturområde, jf. føresegn 5.5, og utlegging av sjøleidning krev difor dispensasjon frå KDP Sjø.	Prosjektet søker om dispensasjon.
4.6	(...) leidningar medfører eit avstandskrav til nye byggverk.	Avstandskravet er ivaretatt.
4.7	Arealformålet (ved Berstad) er avsett i KDP sjø, og føresegn 5.1 c, opnar for framføring av VA-leidning på dette arealet, men tiltak elles krev detaljregulering, eventuelt dispensasjon frå plankrav og § 1-8.	Prosjektet søker om dispensasjon.
4.8	Eventuell naturfare må vere avklara ved søknadstidspunkt, jf. pbl. § 28-1.	Geoprosjektering er gjennomført.
4.9	Landfall ved Øyra er uregulert, og avsett til LNF-område i kommuneplanen sin arealdel for Selje 2017-2029 (KPA Selje). Tiltak her krev dispensasjon frå arealformål, samt pbl. § 1-8.	Prosjektet søker om dispensasjon.
4.10	(...) i ferdsleområde i sjø ikkje er tillate med tiltak som kan hindre sjøgående trafikk.	Ledningene vil ikke hindre sjøgående trafikk. Perioden med utlegging i sjø vil være svært begrenset.
4.11	Rettleiar NVE 1/2019 kap. 2.8 slår fast at det alltid må gjerast grunnundersøking og geoteknisk detaljprosjektering for tiltak i strandsona, og rettleiaren gjeld som henvising til TEK17 § 7-3.	Dette er ivaretatt.
4.12	Tilsvarande er ein del av areala omfatta av omsynssone for skred i bratt terreng, og må avklarast opp mot pbl. § 28-1 og TEK17 § 7-3.	Det er utarbeidet en geo-rapport i prosjektet, den omfatter også skred fra bratt terreng.

Rettslig grunnlag for tillatelsen

Forurensningsloven

Hovedregelen i forurensningsloven er at forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er lovlig uten tillatelse når forurensningen fra anleggsarbeidet er "vanlig", jf. forurensningsloven § 8, første ledd nr. 3. Mudring og dumping som utføres fra skip/lekter krever uansett tillatelse etter forurensningsforskriften § 22. Statsforvaltaren har vurdert at forurensningspotensialet med anleggsarbeidene i sjø medfører fare for forurensning som ikke er normal/vanlig etter art og omfang og dermed kreves det tillatelse etter lovens § 11, jf. forurensningsforskriftens § 22-6.

Statsforvaltaren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for forurensning fra anleggsvirksomhet, jf. rundskriv⁵ T-3/12.

Når Statsforvaltaren vurderer om det skal gis tillatelse til forurensende virksomhet, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på forurensningsulempene ved tiltaket sammen med fordeler og ulemper tiltaket ellers vil kunne før til jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. Statsforvaltaren legger til grunne anbefalinger i Miljødirektoratets veileder M-350/2015 ⁶ i vår vurdering av saken.

Naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, "føre-var-prinsippet", samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Vannforskriften

Søknader om tillatelser til tiltak i sjø og vassdrag skal også vurderes etter vannforskriften. Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndigheten skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i § 9 eller § 10.

Avgrensing mot annet lovverk

Plan og bygningslova

Statsforvaltaren kan ikke gi tillatelser etter forurensningsloven dersom tiltakene vil være i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven, jf. forurensningsloven §11, 4. ledd.

Stad kommune har i sin uttale kommentert planstatus for de seks landfallene i kommunen. Kommunen konkluderer med at det må søkes dispensasjon fra gjeldende reguleringsplan for tre av landfallene, nr. 5 Berstad, nr. 6 Øyra og nr. 7 Hatleneset. Kystverket svarer at det vil de gjøre.

⁵ "Statsforvalterens myndighet etter forurensningsloven, oreigningslova og produktkontrolloven." Rundskriv T-3/12 sist endret 11. desember 2019.

⁶ Håndtering av sedimenter. M-350. Oppdatert mai 2018.

Vanylven kommune har ikke gitt uttale. Statsforvaltaren i Møre og Romsdal legger til grunn at sakene knyttet til anleggsarbeidene i Vanylven kommune kommer inn til dem som plansaker via Vanylven kommune.

Statsforvaltaren stiller som vilkår at denne tillatelsen etter forurensningsloven ikke kan tas i bruk før alle tiltakene er endelig godkjent etter plan- og bygningsloven.

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag⁷

Tiltak i og langs vassdrag som kan "kan forringe produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganisme" krever tillatelse etter forskriften. Statsforvalter er myndighet for anadrome vassdrag. Statsforvaltaren tar med relevante vilkår for anleggsutførelse i denne tillatelsen etter forurensningsloven. Vilkår som ivaretar hensyn til anadrom fisk i samsvar med forskriftens intensjon. Slik at tiltakshaver slipper å forholde seg til to parallelle tillatelser med til dels overlappende krav.

Vår vurdering av søknaden

Statsforvaltaren vurderer at søknaden med tilhørende dokumentasjon er i samsvar med forurensningsforskriftens § 36-2 sine krav til innhold i søknaden om tillatelse etter forurensningsloven.

Søker har utført en risikovurdering for tiltakene basert på mulig forurensning og negativ påvirkning på resipienter med hensyn til marint mangfold og fiskeriinteresser i resipientene. På dette grunnlaget er det foreslått ulike avbøtende tiltak for anleggsområdene.

Vi er i hovedsak enig med Kystverkets risikovurdering så våre vilkår er i stor grad i samsvar med søkers forslag. Basert på mottatte uttaler så har vi med noen endringer / tilføyelser i vilkårene som vi begrunner nedenfor.

Begrunnelse for tillatelse

Fare for forurensning og negativ påvirkning

Mudring/graving i sjø for å etablere grøfter for vannledningene kan medføre fare for forurensning i form av spredning av finstoff fra sjøbunnen og evt. spredning og tilslamming med finstoff med miljøgifter dersom sjøbunnen er forurenset.

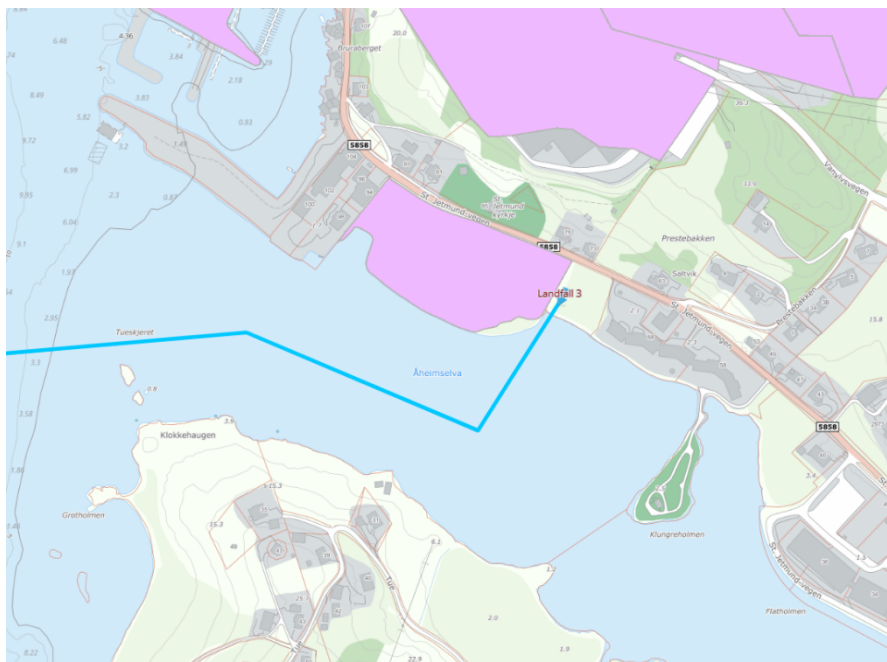
Dersom undervannssprengning må utføres pga. fjell i grøftetraséen vil lydtrykket (impulsstøy med høy energi) kunne gi fysiske skader og stressreaksjoner hos fisk i nærheten av tiltaksområdet.

Gravemassenes tilstand

Det er søkt om å få legge tilbake den oppgravde sjøbunnen i og rundt ledningsgrøftene. Ledningsgrøftene må slutføres med omfyllingsmasser og gjenbruk av sjøbunnsmassene, dersom disse er egnet, er Statsforvaltaren positive til. Prosjektet har ikke prøvetatt noen av de grøftemassene ved landfallene, men forholdt seg til tidligere utført prøvetaking i nærheten. For tre av landfallene er det ingen slik prøvetaking, landfall 5, 6 og 7.

⁷ Forskriften er hjemlet i lov av 15. mai 1992 om laksefisk og innlandsfisk mv., § 7, og trådte i kraft 15. november 2004

Oppsummeringen til Cowi er at det er lite sannsynlig at gravingen vil skje i forurensset sjøbunn og at det ikke legges opp til ytterligere prøvetaking i prosjektet. Statsforvaltaren er enig i denne vurdering for alle landfallene, unntatt for landfall 2 Åheim. Dette landfallet skal etableres like ved grunnforurensningslokaliteten ID 4475, "Fyllinga på Åheim" (figur 6). I grunnforurensningsbasen er lokaliteten angitt med "Overdekket fylling mot sjøkant. Deponering av vesentlig husholdningsavfall." Deponiet er ikke undersøkt.

Figur 8 Lilla areal er grunnforurensningslokalitet 4475, blå strek er omtrentlig trase vannledningsgrøft

Vi har med vilkår om at prosjektet må ta representative prøver av topplaget i grøftearealet for å kontrollere evt. innhold av miljøgifter⁸ (tungmetaller/organiske miljøgifter) og sammenligne resultatene mot tilstandsklasser for sediment⁹. Muddermasser som har konsentrasjoner av miljøgifter i tilstandsklasse III og høyere skal tas på land og leveres som avfall og ikke benyttes som omfylling rundt rør.

Øvrige arbeider

Arbeidene ved landfall 3 Åheim (1 053 m³ / 56 %) og landfall 5 Berstad (460 m³ / 24 %) utgjør 80 % av arbeidene basert på estimert volum sjøbunn som skal graves opp og legges tilbake (1 500 m³ av totalt ca. 1890 m³). Ved de andre seks landfallene skal det i snitt etableres 21 meter grøft over 66 m² sjøbunn med oppgraving av 63 m³ sjøbunnsmasser. Dette er relativt små tiltak

Landfallet ved Åheim er det største i grøftelengde (550 meter grøft) og dermed i m³ masser og det som ligger mest "utsatt" til fare for forurensning og negativ påvirkning på marine naturtyper, anadrom.

⁸ Typisk kalt "miljøpakke sediment" av laboratoriene

⁹ Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota. Miljødirektoratets veileder M608/2020, tabell 3.3 tilstandsklasser for sediment

Vi har med vilkår om at graving ved Åheim har tidsavgrensninger for gravearbeider knyttet til smoltvandring i Åheimselva (15. april – 15. juni) og tidsavgrensning i gyteperioden for kysttorsk (1. februar – 15. juni) dersom det skal undervannssprenges ved landfallene i Kjødepollen.

Videre at ledningen skal graves ned ut til marbakken slik at den ikke blir synlig fra overflaten ved årets laveste lavvann, dette for at den i minst mulig grad skal påvirke oppvandring av anadrom fisk, marine naturtyper og strømningsforhold i vassdraget/pollen, samt av estetiske hensyn i et område som er rikt på naturverdier og med betydning for friluftsliv. Toppdekket (øverste lag) over ledningen skal være av samme type som i naturtypen der ledningen legges (bløtbunn), og ledningen skal legges så dypt at det ikke blir en synlig forhøyning langs traseen i naturtypen

Og også vilkår om dialog med oppdrettsselskapet med akvakulturanlegg i Kjødepollen med varslingsrutiner dersom det skal sprenges ved noen av landfallene der.

Vurderinger etter naturmangfoldloven og vannforskriften

I forbindelse med utarbeidelse av søknader om tillatelser etter forurensningsloven og reguleringsplan for Stad skipstunnel er det utført en kartlegging av marint naturmangfold og sedimentene i tiltaksområdene. Det er også hentet inn tilgjengelig informasjon om viktige natur- og fiskeriinteresser i området fra offentlige databaser.

Krav til kunnskapsgrunnlaget er etter vår vurdering oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 8. Siden vi vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilfredsstillende, vil ikke føre-var-prinsippet (NML § 9) komme til bruk.

Vi har tatt hensyn til økosystemet og den samlede belastningen (NML § 10) gjennom vurderinger som ligger til grunn for kravene som er satt i vilkårene i tillatelsen. NML § 11 påpeker at det er tiltakshaver som skal bære kostnadene til avbøtende tiltak.

Miljømålet i vannforskriften er at alle vannforekomster skal oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. En forverring av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det er mulighet til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12.

I denne saken legger Statsforvaltaren til grunn at tiltaket vil gi en midlertidig påvirkning og at tilstanden i resipienten vil bli gjenopprettet når arbeidet stanser. Vi ser det derfor ikke som sannsynlig at tiltaket vil kunne føre til at miljømålene ikke nås, eller at tilstanden til vannforekomsten blir forverret. Kravene i vannforskriften er derfor ikke til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Konklusjon

Statsforvaltaren har behandlet søknaden, og vurdert de forurensningsmessige ulempene opp mot de samfunnsmessige fordelene. Under forutsetning om at de avbøtende tiltakene som er planlagt blir gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen, vurderer vi at fare for forurensning og negativ påvirkning blir redusert til et akseptabelt nivå. Statsforvaltaren gir derfor tillatelse etter forurensningsloven § 11. Statsforvaltaren tar likevel forbehold om at det kan bli krevd ytterligere tiltak dersom det skulle vise seg å være nødvendig.

Endring og omgjøring

Vi vil påpeke at all forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte grensene, plikter virksomheten å redusere utslippene så langt som mulig

uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Virksomheten er pliktig til å unngå unødvendig forurensning, jf. forurensningsloven § 7. Viser det seg at forurensningsforholdene endrer seg, kan Statsforvaltaren med hjemmel i forurensningsloven § 18 endre vilkårene i tillatelsen og sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utgreiing av saken. En endringssøknad må derfor sendes i god tid før en eventuell endring kan gjennomføres.

At vi har gitt tillatelse til forurensning fritar ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forurensning har ført til, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten viser vi til hjemmesiden til Miljødirektoratet, www.miljodirektoratet.no. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter er og straffbart.

Rett til å klage

Partene involvert i saken og andre med særlig interesse kan klage innen tre uker fra virksomheten har mottatt dette brevet, jf. forvaltningsloven § 28. I en eventuell klage skal det gå klart fram hva klagen gjelder, og hvilke endringer en ønsker. Klager bør være begrunnet og skal sendes til Statsforvaltaren i Vestland. Klageinstans er Miljødirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket blir utsatt. Statsforvaltaren eller Miljødirektoratet kan etter oppfordring, eller på eget initiativ, avgjøre at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. En slik avgjørelse kan det ikke klages på.

Dere kan også klage på vedtaket om gebyrsats, jf. forurensningsforskriften § 41-5. En eventuell klage skal være begrunnet, og den må sendes til Statsforvaltaren i Vestland innen tre uker. Virksomheten må betale det fastsette gebyret. Dersom Miljødirektoratet godtar klagen, vil overskuddsbeløpet bli refundert.

Med helsing

Lars Martin Færseth
seksjonsleder

Magne Nesse
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Tillatelsens vilkår

Kopi til:
Fiskeridirektoratet
Stad kommune

Vanylven kommune
Mattilsynet
Bergen Sjøfartsmuseum
Sør-Norges Fiskarlag
Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø for fremføring av vannledninger i Stad og Vanylven kommuner for Kystverket

Tillatelsen er gitt i samsvar med forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger som kom fram i søknad datert 28. mai 2025 og opplysninger som kom fram under saksbehandlingen.

Data om virksomheten

Bedrift	Kystverket
Postadresse	Postboks 1502, 6025 Ålesund
Kommune og fylke	Ålesund, Møre og Romsdal
Organisasjonsnummer/ eid av	874783242

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal sine referanser

Saksnummer	Landfall i Vanylven kommune	Tillatelsesnummer	Tillatelse gitt
2025/3756	(anleggsnummer)	2025.0813.T	09.10.2025
	1511.0055.01 (Skorgen) 1511.0056.01 (Åheim)		
Christian Dahl (e.f.) underdirektør		Thomas Aurdal senioringeniør	
Dokumentet er godkjent elektronisk			

Statsforvaltaren i Vestland sine referanser

Saksnummer	Landfall i Stad kommune	Tillatelsesnummer	Tillatelse gitt
2022/6077	(anleggsnummer)	2025.0812.T	09.10.2025
	4649.0114.01 (Kjødepollen) 4649.0115.01 (Seljevegen/Eidsstranda) 4649.0116.01 (Berstad) 4649.0117.01 (Øyra) 4649.0118.01 (Hatleneset) 4649.0119.01 (Pelagia)		
Lars Martin Færseth seksjonsleder		Magne Nesse senioringeniør	
Dokumentet er godkjent elektronisk			

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal vil være myndighet for tiltakene som ligger i Vanylven kommune mens Statsforvaltaren i Vestland vil være myndighet for tiltakene som ligger i Stad kommune.

Dersom tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte Statsforvaltaren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen fire år etter at tillatelsen er tredd i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse slik at Statsforvaltaren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Endringslogg

Endrings nummer	Endringsdato	Vilkår og omtale av endringer

1 Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tillatelsen gir vilkår for å redusere forurensning fra anleggsarbeider ved fremføring av vannledninger i Stad og Vanylven kommuner.

Tiltaket omfatter åtte landfall, med mudring ned til kote -3,8 m. Vannledningene skal graves ned i grøfter på land og videre ut i sjøen, mens der det er nødvendig kan det bli utført sprenging i grøftene.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvaltaren skal varsles om oppstart av anleggsarbeid senest en uke før anleggsarbeidet starter. Det kan varsles med en e-post til sfvlpost@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forurensning så lang som mulig

All forurensning fra virksomheten er isolert sett uønsket. Virksomheten plikter å redusere utslippene sine så langt det er mulig uten rimelige kostnader. Pliktene omfatter også utslipp av komponenter som det ikke er satt uttrykkelige grenser for gjennom vilkår i denne tillatelsen.

2.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktet utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha noe å si for utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumenterte.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning skal virksomheten så langt som mulig uten urimelige kostnader sette i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Om nødvendig må virksomheten redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Statsforvaltaren om unormale forhold som har eller kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i samsvar med punkt 3.3

2.4 Miljørisikovurdering av anleggsarbeidet

Tillatelsens vilkår er basert på de miljørisikovurderingene som er utført i forbindelse med søknad om tillatelse etter forurensningsloven og de forslag til de avbøtende tiltakene som er søkt om for å redusere fare for forurensning til et akseptabelt nivå.

Virksomheten plikter å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. Ved endret forhold skal miljørisikovurderingene oppdateres. Resultatene skal vurderes opp mot akseptabel miljørisiko.

Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighet- og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert plan over risikoreduserende tiltak, og sikre at tiltak herifra blir innarbeidet og gjennomført.

2.5 Ansvar

Tiltakshaver er ansvarlig for å sikre og dokumentere at vilkårene i denne tillatelsen blir innvilget. Tiltakshaver plikter å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne gjøre greie for risikoforhold. Tiltakshaver plikter videre å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkårene som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.6 Erstatningsansvar

Selv om tillatelsen er gitt, plikter den som forårsaker forurensning eller annen type skade å svare for erstatning som måtte følge av alminnelige erstatningsregler.

2.7 Kulturminne i sjø

Bergens sjøfartsmuseum gjør oppmerksom på at tiltakshaver plikter å gi melding til museet (marinarkeologi@museumvest.no) dersom en under arbeid i sjøområdene finner skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminner. Dersom kulturminner på sjøbunnen kan bli påvirket av tiltaket, må arbeidet under vann straks stoppes. Arbeidet må i så fall ikke starte opp igjen før museet har undersøkt og eventuelt frigitt området. Eventuelle brudd på disse vilkårene vil være i strid med bestemmelsene i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner.

2.8 Saksbehandling etter annen lovgivning

Denne tillatelsen fritar ikke for behandling eller at andre myndigheter kan stille krav med hjemmel i annen lovgivning.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning

3.1 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i medhold til internkontrollforskriften¹. Internkontrollforskriften skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver støtter kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og andre relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontroll oppdatert.

Når en tiltakshaver som oppdragsgiver engasjerer oppdragstaker (entreprenør eller lignende) til å utføre oppgaver på tiltakshavers anlegg, skal oppdragsgiver sørge for at oppdragstaker er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.

Tiltakshaver plikter å alltid å oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver sette i verk miljørisikoreduserende tiltak.

¹ Systematisk helse -, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr 1127 (internkontrollforskriften)

3.1.1 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndtering skal dokumenteres skriftlig.

3.1.2 Krav til kompetanse

Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kunnskap om renseanlegg og tilhørende installasjoner for å overholde utslippskrav og slik at det ikke oppstår ulovlige utslipp eller at utslipp fører til skade på miljøet. Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet. Alle som håndterer farlig avfall i forbindelse med prosjektet, skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påvirkning av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap skal stå i rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og avgrense påvirkning av forurensningen.

Tiltakshaver skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endret forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

3.3 Varsling om akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles på telefonnummer 110 i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvaltaren i slike tilfeller.

4 Vilkår for utføring av tiltak i sjø

4.1 Generelt

Tiltakene i sjø skal utføres på en måte som minimerer spredning av partikler og tilslamming av vannmassene. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak gjennomføres.

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269.

4.2 Sedimentundersøkelse sjøbunn landfall 3 Åheim

Prosjektet må ta representative prøver av topplaget i grøftearealet for å kontrollere evt. innhold av miljøgifter³ (tungmetaller/organiske miljøgifter) og sammenligne resultatene mot tilstandsklasser for sediment⁴. Muddermasser som har konsentrasjoner av miljøgifter i tilstandsklasse III og høyere skal tas på land og leveres som avfall og ikke benyttes som omfylling rundt rør. Plan for prøvetaking skal beskrives i kontroll og overvåkingsplan.

4.3 Mudring

Opptak, mellomlagring, transport og annen håndtering av muddermasser utføres med teknologi/utstyr som samlet gir minst miljøbelastning i form av spredning av partikler.

Massene legges tilbake i grøft og ved siden av, mens toppmasser legges tilbake på topp, som beskrevet i søknaden fra Cowi datert 28. mai 2025.

Statsforvaltaren gir tillatelse til det estimerte mudringsarealet og mudringsvolumet som er presentert i tillatelsen. Dersom det blir behov for mudring av større forhold enn oppgitt, skal det begrenses til et minimum i bredde og lengde.

4.4 Undervannssprenging

Dersom det blir behov for undervannssprengning ved noen av landfallene skal det gjennomføres risikovurdering av arbeidene og beskrives avbøtende tiltak for å redusere risiko for forurensing og negativ påvirkning til et akseptabelt nivå, slik som for eksempel sekvensiell tenning, redusert ladningsvekt per intervall, fordemming av borehull mm.

Nødvendige avbøtende tiltak ved undervannssprenging for de ulike lokalitetene må beskrives i kontroll- og overvåkingsplan, også eventuell bruk av boblegardin.

Det gis i tillegg tidsavgrensninger pga gytefelt kysttorsk (vilkår 4.6.1) dersom det skal sprenges ved landfall i Kjødepollen

4.5 Bruk av siltgardin

Som avbøtende tiltak for å redusere fare for forurensning og spredning av finstoff ved anleggsarbeider på landfall nær kjente forekomster av tareskog og ålegras skal det vurderes bruk av siltgardin dersom bruken er egnet med tanke på dyp og topografi. Dette gjelder landfall 1 (Kjødepollen), landfall 2 (Skorgen), landfall 4 (Seljevegen/Eidsstranda) og landfall 5 (Berstad). En oppdatert rutine tas inn i kontroll- og overvåkingsplanen når detaljprosjekteringen, inkl. grunnundersøkelsene er utført.

³ Typisk kalt "miljøpakke sediment" av laboratoriene

⁴ Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota. Miljødirektoratets veileder M608/2020, tabell 3.3 tilstandsklasser for sediment

4.6 Egne vilkår for landfall i Kjødepollen/Vanylvsfjorden

4.6.1 Tidsavgrensning undervannssprengning pga gytefelt kysttorsk

Av hensyn til gyte- og oppvekstperiode for kysttorsk i gytefelt Kjødepollen skal det ikke gjennomføres undervannssprengning ved landfall 1 (Kjødepollen), 2 (Skorgen) og 3 (Åheim) innenfor tidsperioden 1. februar –15. juni.

Unntak fra tidsavgrensninger kan godkjennes av Statsforvaltaren, i samråd med Fiskeridirektoratet, dersom det er dokumentert at avbøtende tiltak vil redusere trykkbølger i sjø til et nivå som ikke medfører fare for gyteområdet.

4.6.2 Tidsavgrensning arbeider ved landfall 3 Åheim pga smoltvandring

Anleggsarbeider i sjø ved landfall 3 Åheim skal ikke utføres i perioden for smoltutvandring (15. april –15. juni), men kan med fordel gjennomføres i perioden desember–mars når det er lite aktivitet av fisk og fugl i området.

4.6.3 Nedgraving av ledning ved landfall 3 Åheim

Ved Åheim skal ledningen graves ned ut til marbakken slik at den ikke blir synlig fra overflaten ved årets laveste lavvann, dette for at den i minst mulig grad skal påvirke oppvandring av anadrom fisk, marine naturtyper og strømningsforhold i vassdraget/pollen, samt av estetiske hensyn i et område som er rikt på naturverdier og med betydning for friluftsliv. Toppdekket (øverste lag) over ledningen skal være av samme type som i naturtypen der ledningen legges (bløtbunn), og ledningen skal legges så dypt at det ikke blir en synlig forhøyning langs traseen i naturtypen.

4.7 Dialog med andre brukere av området

4.7.1 Dialog med lokale fiskerlag og akvakulturanlegg

Evt. undervannssprengning kan påvirke fiskeriinteresser i sjø. Dette gjelder Kjødepollen og akvakulturanlegget Stokkeneset (lokalitetsnummer 12233) eid av Vesterålen Havbruk Statt AS og låssettingsplasser med prioritet 1 i Kjødepollen.

Tiltakshaver må etablere samarbeid med eierne av oppdrettsanlegget og lokale fiskerlag for å varsle om evt. sprengninger og unngå arealbrukskonflikt dersom det er fisk i låssettingsplassene.

Skulle det oppstå situasjoner der oppdrettsselskapet mener anleggsarbeidet kan få uheldige konsekvenser så skal disse sakene bringes inn til Statsforvaltaren for avgjørelse.

4.7.2 Dialog med Pelagia Selje

Det skal etableres kontakt med kommunen og Pelagia Selje for å få god oversikt over eksisterende sjø- og ferskvannsledninger i sjøen i Moldefjorden, og tas hensyn for å unngå skader på disse.

4.8 Aktsomhet overfor fremmede organismer

Den fremmede arten havnespy/japansk sjøpung (*Didemnum vexillum*) er allerede etablert flere steder i landet. Dette er en fremmed og uønsket art som formerer seg raskt og fører til store problemer for marine miljø og næringer. Arten vokser bl.a. på skrog, fortøyninger, brygger og annet som finnes i sjøen. Vestland fylke har gjennom de siste årene registrert en økning i observasjoner av havnespy. Havnespy er påvist ved kaier i Haugesund, Askøy, Bergen og flere steder i Sogn. Arten blir spredd via skipsfart, særlig i de største havnene som har besøk av utenlandske skip. Arten kan og bli spredd til mindre havner via småbåter eller festet til tauverk og andre flyteobjekt i sjøen.

Statsforvaltaren minner om aktsomhetsplikten i henhold til forskrift om fremmede organismer § 18. Der står det at den som setter i verk tiltak som kan føre til utilsiktet spredning av fremmede organismer⁵ i miljøet, skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten får uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Tiltakshaver skal ha kunnskap om risikoen aktiviteten inneholder, kunnskap til å treffe forebyggende tiltak og kunnskap til å raskt oppdage utilsiktet spredning av fremmede organismer. Mistanke om funn av havnespy [må meldes inn](#) og verifiseres av marinbiologisk kompetanse. Dersom havnespy observeres [skal observasjonen rapporteres til Artsdatabanken](#) og det må settes i gang tiltak for å unngå videre spredning. Slike tiltak skal skje i henhold til [veileder gitt av Sjøfartsdirektoratet](#).

5 Kontroll- og overvåking

5.1 Plan for kontroll og overvåking

Det skal utarbeides en kontroll- og overvåkingsplan for tiltaket. Planen må ha tilstrekkelig omfang til å avdekke spredning av forurensning fra tiltaket, medregnet kontroll med spredning av partikler og plast. Kontroll- og overvåkingsplanen skal avdekke eventuelle negative påvirkninger på naturmiljøet fra anleggsarbeidet.

Kontroll- og overvåkingsplanen skal sikre at vilkårene i tillatelsen oppfylles, og planen skal utarbeides i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veileder M-350/2015⁶. Måleutstyr, metoder, gjennomføring og analyser skal følge norsk standard.

6 Avfall

6.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det blir dannet avfall som følge av tiltakene. Særlig skal innhold av skadelige stoffer i avfallet avgrenses mest mulig. Virksomheten plikter å se til at all håndtering av avfall, under dette gjenvinning, blir utført i samsvar med gjeldende regler fastsatt i eller i henhold til forurensningsloven og avfallsforskriften.

Brukte partikkelsperrer skal leveres til lovlig mottak.

⁵ Jf. [Fremmedartslisa 2023](#) og forskrift om fremmede arter.

⁶ Håndtering av sedimenter. M-350/2015. Veileder fra Miljødirektoratet.

6.2 Håndtering av farlig avfall

Virksomheten skal håndtere farlig avfall i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett. Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal skje i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikre mot uvedkommende.

Farlig avfall skal leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg minst en gang per år. Farlig avfall skal deklarerer på www.avfallsdeklarerer.no.

6.3 Plast

Det skal gjøres tiltak for å avgrense tilførsel av plast til naturen. Det skal gjennomføres opprydding av plast og annet avfall underveis og i etterkant av tiltaket ved tiltaksområdet og nærliggende områder. Rutiner for dette skal foreligge skriftlig. Oppsamling av eventuelt avfall i sjøen skal loggføres. Rutiner for overvåking og oppsamling av avfall i sjøen skal inngå i overvåkingsplanen. Oppsamlet avfall skal leveres til lovlig avfallsmottak.

Miljødirektoratet sitt faktaark⁷ M-1085|2018 kan brukes som veileder.

7 Rapportering og dokumentasjon

7.1 Rapportering før oppstart

- Oppdatert kontroll og overvåkingssplan skal oversendes oss før oppstart.

7.2 Sluttrapport

Det skal sendes inn sluttrapport fra arbeid innen 12 uker etter at anleggsarbeidet er avsluttet. Rapporten skal oppsummere anleggsarbeidene, og skal inneholde:

- Beskrivelse av gjennomføring av tiltakene.
- Oversikt over uønskede hendelser, merknader og en beskrivelse av eventuelle avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre uheldig påvirkning på omgivelsene.
- Dokumentasjon av levering av eventuelt avfall.

8 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for Statsforvaltaren eller andre som har styresmakt, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

⁷ Problemer med plast i sjø ved utfylling av sprengstein i sjø. Miljødirektoratet M-1085/2018